

Wstęp

Wyjście wojsk amerykańskich i pozostałych sił koalicji z Afganistanu, której towarzyszyły sceny ewakuacji ludności cywilnej podobne do tych w Sajgonie w 1975 r. zainicjowało dyskusję, która miała odpowiedzieć na pytanie: dlaczego do tych wydarzeń doszło? i jakie mogą być ich reperkusje? Przeznaczanie miliardów dolarów co roku na funkcjonowanie Islamskiej Republiki Afganistanu nie przyniosło efektu w postaci stworzenia stabilnego i trwałego państwa posiadającego siły zbrojne zdolne zapewnić mu bezpieczeństwo w wymiarze zewnętrznym i wewnętrznym. Szybkie i łatwe zajęcie kraju przez talibów doprowadziło do utraty tego wszystkiego co z takim mozolem budowano przez prawie 20 lat. Agresja Federacji Rosyjskiej na Ukrainę stała się głównym tematem bieżącej debaty publicznej, spychając tematykę Afganistanu na dalszy plan, co było na rękę przywódcom i rządóm państw dotychczas zaangażowanych w utrzymanie jego istnienia, które nie starały się upowszechniać informacji o rzeczywistym stanie kraju. Krytyczne głosy i opinie oraz raporty przedstawiające nadal nierozwiązane problemy ginęły w pozytywnej narracji polityków i generałów, którzy koncentrowali swoje wypowiedzi na osiągniętych sukcesach, a nie na ponoszonych porażkach.

Niniejszy numer „Przeglądu Politologicznego” zawierający 13 artykułów jest dowodem na to, że o Afganistanie w tych niespokojnych czasach naukowcy nie zapomnieli. Autorzy przedstawiają wyniki swoich badań poświęcone genezie oraz powstaniu i funkcjonowaniu Islamskiej Republiki Afganistanu, a także sytuacji w reaktywowanym przez talibów Islamskim Emiracie Afganistanu. Kierują swoją uwagę na następującą problematykę:

- Afganistan w obliczu wojny 1979–1989;
- system konstytucyjny Afganistanu w latach 2004–2021;
- Federacja Rosyjska wobec problemu afgańskiego w okresie 2014–2021;
- kategorie teoretyczne do analizowania struktur myślenia politycznego dystrybuowane przez talibów po wojnie w Afganistanie;
- reżim talibów wobec dóbr kultury w Afganistanie;
- relacje Islamskiego Emiratu Afganistanu z Republiką Uzbekistanu;
- wykorzystanie uzbrojenia i sprzętu przejętego przez talibów po wycofaniu wojsk USA z Afganistanu;
- politykę surowcową Afganistanu w zakresie metali ziem rzadkich;
- kryzys humanitarny jako zagrożenie dla fundamentalnych praw człowieka;
- społeczność międzynarodowa wobec uchodźstwa afgańskiego;
- prawa kobiet w Islamskim Emiracie Arabskim;
- techniki manipulacji wykorzystywane przez polskie media państwowe podczas prezentowania informacji o ofensywie talibów w Afganistanie.

Redaktorzy niniejszego opracowania mają nadzieję, że zwrócenie uwagi na wybrane kwestie dotyczące Afganistanu przed i po opanowaniu kraju przez talibów ponownie

wzbudzi zainteresowanie tym odległym regionem świata i przyczyni się do zainicjowania szerszej debaty nad sytuacją Afgańczyków, która doprowadzi do zintensyfikowania różnorodnych działań ukierunkowanych na poprawę warunków ich życia.

Rafał Kamprowski
Mirosław Skarżyński